

ĐỀ XUẤT MỘT SỐ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN VĂN HÓA ĐỌC Ở CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC QUẬN 10, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Trần Thị Ánh Ngọc - Trường Tiểu học Võ Trường Toản, phường 14, quận 10, TP. Hồ Chí Minh

Ngày nhận bài: 18/04/2018; ngày sửa chữa: 27/04/2018; ngày duyệt đăng: 08/05/2018.

Abstract: Management of developing reading culture at primary schools is one of key tasks of principals. Based on some theoretical issues of reading culture, the article analyses situation of management of developing reading culture at primary schools in District 10, Ho Chi Minh City. Also, the article proposes some measures to improve effectiveness of managing reading culture at primary schools in the district.

Keywords: Measures, reading culture development, primary school, District 10.

1. Mở đầu

Tiểu học là cấp học quan trọng trong sự phát triển kỹ năng đọc và trong việc hình thành thói quen đọc sách suốt đời. Phát triển văn hóa đọc (PTVHD) ở trường tiểu học có ý nghĩa to lớn không chỉ với công tác giáo dục mà còn đối với sự hình thành, phát triển nhân cách của học sinh (HS). Hiệu trưởng là người chịu trách nhiệm cao nhất trong quản lý hoạt động PTVHD ở trường tiểu học.

Trong năm học 2017-2018, chúng tôi tiến hành khảo sát 21 cán bộ quản lý, 9 nhân viên thư viện, 110 giáo viên (GV) và 142 HS của 9 trường tiểu học quận 10, TP. Hồ Chí Minh. Kết quả cho thấy, nhìn chung công tác quản lý hoạt động PTVHD ở các trường tiểu học quận 10 được đánh giá ở mức “Khá” và còn tồn tại một số bất cập như: Chưa quan tâm nhiều đến nhu cầu đọc của HS; công tác phối hợp giữa nhà trường và gia đình chưa chặt chẽ; công tác tổ chức hội sách, giới thiệu sách và các phong trào thi đua đọc sách trong nhà trường còn mang tính hình thức; công tác bồi dưỡng kỹ năng đọc cho HS chưa thực sự hiệu quả. Chính vì vậy, văn hóa đọc của HS hiện nay còn nhiều hạn chế: tỉ lệ HS có sở thích đọc sách còn thấp; thể loại sách yêu thích của HS vẫn chủ yếu là truyện tranh; đa số HS chưa có kỹ năng sử dụng thư viện.

Xuất phát từ thực trạng trên, bài viết đưa ra một số biện pháp quản lý hoạt động PTVHD ở các trường tiểu học quận 10, TP. Hồ Chí Minh.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm về quản lý hoạt động phát triển văn hóa đọc ở các trường tiểu học

Theo Nguyễn Hữu Viêm, “văn hóa đọc” là một khái niệm có hai nghĩa, một nghĩa rộng và một nghĩa hẹp. Ở nghĩa rộng, đó là ứng xử đọc, giá trị đọc và chuẩn mực đọc của mỗi cá nhân, của cộng đồng xã hội, của các nhà quản lý và cơ quan quản lý nhà nước. Còn ở nghĩa hẹp, đó

là ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc của mỗi cá nhân. Ứng xử, giá trị và chuẩn mực này cũng gồm ba thành phần: thói quen đọc, sở thích đọc và kỹ năng đọc [1]. Tác giả Vũ Thị Thu Hà cũng khẳng định, văn hóa đọc đã vượt lên khái niệm đọc đơn thuần, nó hướng đến giá trị nghệ thuật đích thực, hướng đến các ứng xử, giá trị và chuẩn mực thẩm mỹ [2]. Như vậy, có thể nói, văn hóa đọc được biểu thị qua: nhu cầu, hứng thú đọc; thói quen đọc; kỹ năng đọc; thái độ ứng xử với tài liệu.

“PTVHD” có thể được hiểu là những việc làm có quan hệ chặt chẽ với nhau nhằm làm gia tăng nhu cầu, hứng thú đọc; thói quen đọc; kỹ năng đọc và thái độ ứng xử với tài liệu.

“Quản lý hoạt động PTVHD ở các trường tiểu học” là cách thức tác động của hiệu trưởng đến các thành viên trong nhà trường nhằm làm tăng nhu cầu, hứng thú đọc; thói quen đọc; kỹ năng đọc của HS, đồng thời phát triển thái độ tích cực của HS đối với tài liệu đọc.

2.2. Một số biện pháp quản lý hoạt động phát triển văn hóa đọc ở các trường tiểu học quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh

2.2.1. Nâng cao nhận thức của giáo viên, nhân viên, học sinh và phụ huynh học sinh về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc đọc sách và phát triển văn hóa đọc trong nhà trường

- *Mục tiêu:* Nâng cao nhận thức cho đội ngũ GV, nhân viên, HS và phụ huynh HS về hoạt động PTVHD ở trường tiểu học, giúp họ hiểu rõ định hướng PTVHD của nhà trường.

- *Nội dung biện pháp:* Tổ chức bồi dưỡng cho đội ngũ GV, nhân viên, phụ huynh nhận thức chung về hoạt động PTVHD và định hướng PTVHD của nhà trường; giáo dục HS về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc đọc sách; xây dựng các khẩu hiệu tuyên truyền về vai trò của sách và ích lợi của việc đọc sách.

- *Cách thực hiện:*

+ *Đối với đội ngũ GV, nhân viên trong nhà trường:* Triển khai đến tập thể sư phạm nhà trường những văn bản chỉ đạo của các cấp lãnh đạo về công tác PTVHĐ trong nhà trường; tổ chức chuyên đề, hội thảo về PTVHĐ trong nhà trường; chia sẻ định hướng PTVHĐ của nhà trường đến đội ngũ GV, nhân viên thông qua các buổi họp hội đồng sư phạm; lồng ghép các nội dung PTVHĐ trong nhà trường vào các buổi sinh hoạt chuyên môn của đơn vị.

+ *Đối với phụ huynh HS:* Chia sẻ định hướng PTVHĐ của nhà trường đến phụ huynh HS thông qua các buổi họp phụ huynh.

+ *Đối với HS:* Trò chuyện với HS về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc đọc sách thông qua các buổi sinh hoạt đầu tuần, sinh hoạt lớp; lồng ghép giới thiệu ý nghĩa, tầm quan trọng của việc đọc sách trong các hoạt động dạy học ở lớp; kể cho HS nghe những câu chuyện về các tấm gương thành công trong cuộc sống nhờ ham đọc sách. Đối với các khẩu hiệu tuyên truyền về vai trò của sách và ích lợi của việc đọc sách: cần ngắn gọn, dễ hiểu, phù hợp với lứa tuổi HS tiểu học; cần được treo ở những vị trí trang trọng, dễ nhìn thấy ở thư viện và các góc đọc sách trong nhà trường.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp:*

+ Hiệu trưởng phải thường xuyên cập nhật để nắm vững các văn bản chỉ đạo của các cấp lãnh đạo về vấn đề PTVHĐ trong nhà trường.

+ Để tổ chức tốt các chuyên đề, hội thảo về phát triển VHD trong nhà trường, hiệu trưởng cần làm tốt công tác lập kế hoạch, xác định rõ mục đích, yêu cầu, phương pháp thực hiện, chuẩn bị chu đáo về nội dung và các tài liệu có liên quan.

+ Trước mỗi buổi sinh hoạt với phụ huynh HS, hiệu trưởng cần hướng dẫn GV chủ nhiệm lớp chuẩn bị nội dung triển khai đến phụ huynh HS.

2.2.2. Đào tạo, bồi dưỡng nâng cao năng lực cho giáo viên và nhân viên thư viện đáp ứng yêu cầu phát triển văn hóa đọc trong nhà trường

- *Mục tiêu:* Nâng cao sự hiểu biết và năng lực vận dụng các văn bản chỉ đạo về PTVHĐ trong nhà trường cho đội ngũ GV và nhân viên thư viện. Bồi dưỡng các kỹ năng chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ GV, nhân viên thư viện nhằm thực hiện hiệu quả công tác PTVHĐ trong nhà trường.

- *Nội dung biện pháp:* Tạo điều kiện cho GV, nhân viên thư viện tham gia các lớp bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; chủ động phối hợp với các

trường đào tạo sư phạm tổ chức các chuyên đề, hội thảo tập huấn nâng cao năng lực chuyên môn cho đội ngũ GV và nhân viên thư viện; đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả sinh hoạt tổ chuyên môn; dự giờ thăm lớp, tư vấn góp ý tiết dạy trên lớp và tiết đọc sách ở thư viện.

- *Cách thực hiện:*

+ Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch, dự trù kinh phí hỗ trợ, đồng thời tạo điều kiện cho GV và nhân viên thư viện tham gia các lớp bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ.

+ Chủ động phối hợp với các trường đào tạo sư phạm tổ chức các chuyên đề, hội thảo tập huấn nâng cao năng lực chuyên môn cho đội ngũ GV và nhân viên thư viện: Đánh giá chất lượng đội ngũ GV và nhân viên thư viện, trên cơ sở đó xác định nội dung cần bồi dưỡng. Đối với nhóm năng lực chuyên môn: cần tập trung bồi dưỡng phương pháp dạy học theo hướng phát triển năng lực người học, đặc biệt là phương pháp bồi dưỡng kỹ năng đọc cho HS; cách thức liên kết tài liệu tham khảo ở thư viện với bài học trong sách giáo khoa; kỹ thuật đọc chia sẻ (đọc sách cho HS nghe); nghiệp vụ phân loại sách theo trình độ đọc của HS. Đối với nhóm năng lực cá nhân: cần tập trung bồi dưỡng kỹ năng giao tiếp, ứng xử với HS; kỹ năng ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy và quản lý thư viện. Đối với nhóm năng lực cốt lõi: cần tập trung bồi dưỡng nâng cao nhận thức về ý nghĩa, tầm quan trọng của các hoạt động PTVHĐ trong nhà trường. Tổ chức chuyên đề, hội thảo tập huấn cho đội ngũ GV và nhân viên thư viện. Theo dõi, kiểm tra, đánh giá mức độ vận dụng thực hiện của GV và nhân viên thư viện.

+ Đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả sinh hoạt tổ chuyên môn: Định hướng nội dung sinh hoạt chuyên môn về vấn đề PTVHĐ trong nhà trường; tập trung chia sẻ những kinh nghiệm tổ chức các hoạt động PTVHĐ cho HS ở các lớp học; trao đổi về các nội dung bài học trong phân phối chương trình có thể liên kết với nguồn tài liệu tham khảo ở thư viện. Các tổ chuyên môn xây dựng các tiết dạy minh họa việc bồi dưỡng kỹ năng đọc cho HS thông qua bài học ở lớp, chia sẻ góp ý rút kinh nghiệm trong tổ chuyên môn.

+ Dự giờ thăm lớp, tư vấn góp ý tiết dạy trên lớp và tiết đọc sách ở thư viện: Ở giai đoạn đầu, GV và nhân viên thư viện vận dụng nội dung được bồi dưỡng vào giảng dạy phát triển kỹ năng đọc cho HS, lịch dự giờ cần được báo trước để GV có sự chuẩn bị chu đáo, thậm chí cần kiểm tra, tư vấn, góp ý kế hoạch dạy học của GV trước khi GV lên tiết. Ở giai đoạn GV và nhân viên thư viện đã có thể vận dụng thành thạo các kỹ thuật phát triển

kĩ năng đọc cho HS, công tác dự giờ thăm lớp có thể thực hiện đột xuất để kiểm tra, đánh giá việc duy trì thực hiện của đội ngũ GV và nhân viên thư viện.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp:*

+ Lãnh đạo nhà trường phải đánh giá được năng lực thực tại của đội ngũ GV và nhân viên thư viện đối với công tác PTVHĐ của nhà trường để xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng phù hợp.

+ Lãnh đạo nhà trường phải chủ động trong các mối quan hệ để mời được báo cáo viên phù hợp với mục tiêu bồi dưỡng của nhà trường.

+ Kinh phí của nhà trường dành cho hoạt động đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ phải được đảm bảo.

2.2.3. Đổi mới hình thức và phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá theo hướng tận dụng các nguồn thông tin ngoài sách giáo khoa, nhất là thông tin từ các nguồn sách ở thư viện

- *Mục tiêu:* Nhằm mở rộng kiến thức cho HS; tạo động cơ để HS đến thư viện nhiều hơn, đọc sách nhiều hơn, từ đó phát triển năng lực đọc, kích thích nhu cầu đọc của HS; định hướng thói quen đọc sách tích cực cho HS.

- *Nội dung biện pháp:* Chuyển từ dạy học truyền thống sang dạy học theo hướng phát triển năng lực người học; khai thác ngữ liệu từ các nguồn sách thiếu nhi ở thư viện nhà trường để dạy học, kiểm tra, đánh giá năng lực của HS.

- *Cách thực hiện:*

+ *Chuyển từ dạy học truyền thống sang dạy học theo hướng phát triển năng lực người học:* Tổ chức bồi dưỡng, tập huấn cho GV các phương pháp, kĩ thuật dạy học theo hướng phát triển năng lực người học; tổ chức các tiết dạy minh họa nhằm cụ thể hóa nội dung bồi dưỡng, tập huấn về các phương pháp, kĩ thuật dạy học theo hướng phát triển năng lực người học; theo dõi, tư vấn, giúp đỡ, động viên, khuyến khích GV trong quá trình thực hiện.

+ *Khai thác ngữ liệu từ các nguồn sách thiếu nhi ở thư viện nhà trường để dạy học:* Việc khai thác ngữ liệu từ các nguồn sách thiếu nhi ở thư viện nhà trường vào dạy học có thể thực hiện trên hai khía cạnh: 1) GV chọn lọc ngữ liệu từ nguồn sách thiếu nhi của thư viện có liên quan đến nội dung bài học, có thể thay thế cho ngữ liệu trong sách giáo khoa để đưa vào giảng dạy; 2) GV định hướng chủ đề cần đọc và hướng dẫn HS tìm đọc các thông tin từ nguồn sách thiếu nhi của thư viện. Thu hút các nguồn lực để đầu tư cho công tác phát triển sách của thư viện, đồng thời thực hiện phân loại sách theo trình độ đọc của HS theo hướng: đối với các lớp nhỏ, tăng cường

các đầu sách có nhiều kênh hình, ít kênh chữ; đối với các lớp lớn, tăng cường các đầu sách có nhiều kênh chữ, ít kênh hình. Để việc khai thác ngữ liệu được bài bản, đảm bảo chất lượng và mục tiêu bài dạy, cần phát huy vai trò của các tổ chuyên môn trong việc thẩm định và đánh giá nội dung ngữ liệu mà GV dự kiến khai thác từ các nguồn sách thiếu nhi ở thư viện nhà trường vào dạy học. Trên cơ sở đề xuất của các tổ chuyên môn, lãnh đạo nhà trường sẽ phê duyệt các ngữ liệu được chọn đưa vào giảng dạy. Giữa GV và nhân viên thư viện cần có sự phối hợp chặt chẽ với nhau. GV dạy lớp cần nắm được các đầu sách ở thư viện có liên quan đến chủ đề, nội dung bài dạy để từ đó đưa ra hệ thống câu hỏi, bài tập định hướng cho hoạt động đọc sách của HS. Nhân viên thư viện cần hướng dẫn HS sử dụng các mục lục sách ở thư viện để tìm sách, đồng thời gợi ý cho HS về các đầu sách có liên quan đến nội dung mà HS cần tìm kiếm.

+ *Khai thác ngữ liệu từ các nguồn sách thiếu nhi ở thư viện nhà trường để kiểm tra, đánh giá năng lực của HS:* Việc kiểm tra, đánh giá năng lực của HS tiểu học hiện nay được thực hiện qua hai hình thức: đánh giá thường xuyên và đánh giá định kì. Đối với đánh giá thường xuyên, kết quả của việc HS tìm kiếm thông tin từ các nguồn sách thiếu nhi ở thư viện nhà trường để trả lời cho hệ thống câu hỏi, bài tập mà GV đưa ra phản ánh năng lực tự học và giải quyết vấn đề của HS, giúp GV có thêm minh chứng để đánh giá mức độ tự giác, chủ động và năng lực giải quyết vấn đề của HS. Đối với đánh giá định kì, việc khai thác ngữ liệu từ các nguồn sách thiếu nhi ở thư viện nhà trường để xây dựng đề kiểm tra định kì giúp nhà trường đánh giá được năng lực đọc và mức độ vận dụng linh hoạt của HS trong việc xử lí các tình huống thực tế. Sách truyện thiếu nhi ở thư viện trường là nguồn ngữ liệu dồi dào để xây dựng đề kiểm tra Đọc thầm. Các sách về khoa học, lịch sử, địa lí, danh nhân văn hóa cũng là nguồn tham khảo tốt để xây dựng các câu hỏi đánh giá mức độ vận dụng linh hoạt của HS. Việc kết nối các ngữ liệu từ các nguồn sách thiếu nhi ở thư viện nhà trường với việc kiểm tra, đánh giá năng lực của HS không chỉ làm cho hình thức kiểm tra, đánh giá HS của nhà trường phong phú hơn mà còn giúp HS thấy rõ ích lợi của việc đọc sách. Tuy nhiên, để việc kết nối này thực sự có hiệu quả, đảm bảo tính chặt chẽ, cần phát huy vai trò của tổ chuyên môn trong việc ra đề kiểm tra và phân biện đề kiểm tra. Đồng thời, trong khâu duyệt đề kiểm tra của cán bộ quản lí cũng cần đảm bảo chuẩn kiến thức kĩ năng môn học, ngữ liệu đưa vào sử dụng phải phù hợp với chủ đề và mức độ nhận thức của HS.

- Điều kiện thực hiện biện pháp:

+ Nhà trường cần có định hướng rõ ràng, cụ thể; đội ngũ GV và nhân viên thư viện phải hiểu rõ định hướng của nhà trường và vận dụng linh hoạt trong việc đổi mới hình thức và phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá theo hướng tận dụng các nguồn thông tin ngoài sách giáo khoa, nhất là thông tin từ các nguồn sách ở thư viện.

+ Giữa GV và nhân viên thư viện phải có sự phối hợp chặt chẽ với nhau.

+ Kho sách của thư viện nhà trường phải phong phú, đa dạng, đáp ứng được nhu cầu đọc của HS.

2.2.4. Xã hội hóa các nguồn lực để xây dựng thư viện nhà trường và tủ sách tại các lớp học

- Mục tiêu: Huy động nhân lực, vật lực, tài lực cả bên trong và bên ngoài nhà trường để xây dựng thư viện và tủ sách tại các lớp học nhằm tạo ra môi trường đọc sách thân thiện, nguồn sách phong phú, đa dạng không chỉ đáp ứng nhu cầu đọc của HS mà còn thu hút được sự quan tâm của HS đến sách và thư viện nhà trường.

- Nội dung biện pháp: Vận động tài trợ đầu tư phát triển thư viện nhà trường; vận động quyên góp sách; thực hiện phân loại sách theo trình độ năng lực của HS.

- Cách thực hiện:

+ *Vận động tài trợ đầu tư phát triển thư viện nhà trường:* Trên cơ sở phân tích và đánh giá thực trạng thư viện nhà trường, chủ thể quản lý xây dựng kế hoạch vận động phụ huynh HS, các mạnh thường quân, các doanh nghiệp địa phương tham gia tài trợ đầu tư phát triển thư viện nhà trường. Nguồn kinh phí tài trợ cần được công khai minh bạch và được sử dụng hợp lý trong việc nâng cấp, sửa chữa cơ sở vật chất thư viện, xây dựng không gian đọc sách thân thiện, gần gũi với HS, đầu tư phát triển kho sách, gia tăng số lượng và chất lượng sách của thư viện nhà trường, đồng thời phát triển quy mô và chất lượng các hoạt động đọc sách của thư viện.

+ *Vận động quyên góp sách:* Nên được tổ chức thực hiện thường xuyên tại các lớp học và thực hiện định kì đối với thư viện trường. Để nội dung vận động quyên góp sách mang lại hiệu quả cao, hiệu trưởng cần xây dựng kế hoạch định hướng công tác vận động quyên góp sách, đồng thời thể hiện rõ các thể loại sách nhà trường cần huy động. Mọi hoạt động quyên góp từ phụ huynh HS đều được thực hiện thông qua đầu mối chung đó là lớp học. Vì thế, để việc quyên góp sách trở thành phong trào sôi nổi, nhà trường nên tổ chức thi đua quyên góp sách, tuyên dương các tập thể vận động được nhiều sách. Để khai thác hiệu quả tủ sách ở các lớp học, tạo niềm tin cho phụ huynh HS, từ đó tiếp tục vận động

phát triển tủ sách, cần tổ chức các phong trào thi đua đọc sách ở các lớp học, đồng thời thực hiện luân chuyển tủ sách giữa các lớp hàng tháng để HS có cơ hội tiếp xúc với nhiều đầu sách hơn.

+ *Thực hiện phân loại sách theo trình độ năng lực của HS:* tập huấn, hướng dẫn GV, nhân viên thư viện, phụ huynh HS và HS tham gia tổ công tác thư viện cách thức phân loại sách và dán mã màu. Thực hiện phân loại sách theo tỉ lệ kênh chữ và kênh hình trong mỗi quyển sách, đồng thời thực hiện phân loại sách theo chủ đề bằng mã màu để HS có thể chọn xem và sắp xếp lại sách đúng theo chủ đề.

- Điều kiện thực hiện biện pháp:

+ Hiệu trưởng cần đánh giá đúng thực trạng của thư viện và tủ sách các lớp học để xây dựng kế hoạch phù hợp; chủ động trong các mối quan hệ để tổ chức vận động tài trợ hiệu quả.

+ Các khoản tài trợ cần được công khai minh bạch và sử dụng đúng mục đích đề ra.

2.2.5. Tổ chức các sự kiện, hội thi nhằm khuyến khích học sinh đọc sách

- Mục tiêu: Kích thích nhu cầu đọc, hứng thú đọc của HS, đồng thời định hướng thói quen đọc sách lành mạnh cho HS.

- Nội dung biện pháp: Tổ chức hội sách và giới thiệu sách; tổ chức giao lưu với tác giả tác phẩm; tổ chức các phong trào thi đua đọc sách trong nhà trường.

- Cách thực hiện:

+ *Tổ chức hội sách và giới thiệu sách:* Hiệu trưởng cần định hướng công tác tổ chức hội sách và giới thiệu sách ngay từ đầu năm học. Bên cạnh các hình thức giới thiệu sách truyền thống hiện nay thường được các trường áp dụng như trưng bày sách theo chủ đề gắn với các ngày lễ kỉ niệm trong năm hay giới thiệu danh mục sách cần đọc trong tháng do tổ chuyên môn và nhân viên thư viện phối hợp xây dựng, cần có các hình thức giới thiệu sách trực quan và sinh động hơn, phù hợp với lứa tuổi HS tiểu học như hoạt cảnh, kể chuyện, chia sẻ cảm nhận... Người thực hiện hoạt động giới thiệu sách không nhất thiết phải là GV hay nhân viên thư viện mà có thể là chính HS trong nhà trường. Đối với công tác tổ chức hội sách, bên cạnh những hội sách được tổ chức lồng ghép trong các hoạt động lễ hội của nhà trường, chủ thể quản lý cần xây dựng kế hoạch phối hợp với các nhà xuất bản và các công ty sách để tổ chức ngày hội đọc sách dành cho cả HS và phụ huynh HS tham gia. Để đảm bảo nguồn sách do các nhà xuất bản và các

công ty sách mang đến tổ chức ngày hội đọc sách phù hợp với lứa tuổi tiểu học, chủ thể quản lý cần phân công các bộ phận trong nhà trường tham gia rà soát nội dung các đầu sách trước khi đưa đến HS.

+ Tổ chức giao lưu với tác giả tác phẩm: Nhà trường phối hợp với các nhà xuất bản và các công ty sách tổ chức các buổi giao lưu với tác giả tác phẩm. Hoạt động giao lưu với tác giả tác phẩm có thể được tổ chức trong các buổi sinh hoạt chào cờ đầu tuần hoặc trong tổ chức lồng ghép trong các hội sách và giới thiệu sách. Để hoạt động giao lưu với tác giả tác phẩm được hiệu quả, chủ thể quản lý cần hướng dẫn đội ngũ GV chủ nhiệm giới thiệu cho HS các tác phẩm của tác giả sắp giao lưu, gợi ý HS tìm đọc để đưa ra lời giải đáp cho những câu đố vui về tác giả tác phẩm trong buổi giao lưu.

+ *Tổ chức các phong trào thi đua đọc sách trong nhà trường*: Các phong trào thi đua đọc sách trong nhà trường có thể được chia thành 2 nhóm: Nhóm phong trào thi đua diễn ra vào một thời điểm nhất định trong năm học như các hội thi kể chuyện theo sách, vẽ tranh theo sách, sân khấu hóa các câu chuyện đọc, viết cảm nhận...; nhóm phong trào thi đua diễn ra trong suốt một năm học như thi đua đọc nhiều sách nhất trong tháng, thi đua thực hiện các thử thách đọc sách trong tháng... Hiệu trưởng cần có kế hoạch định hướng các phong trào thi đua đọc sách trong nhà trường triển khai đến các bộ phận, chỉ đạo các bộ phận phối hợp tổ chức thực hiện. Đối với nhóm phong trào thi đua diễn ra vào một thời điểm nhất định trong năm học, nhân viên thư viện và bộ phận Đoàn - Đội cần phối hợp chặt chẽ trong các khâu tổ chức thực hiện. Đối với nhóm phong trào thi đua diễn ra trong suốt một năm học, cần phát huy vai trò của GV chủ nhiệm trong việc hướng dẫn, định hướng, giúp đỡ để tất cả HS đều có thể tham gia các phong trào thi đua đọc sách trong tháng. Khi xây dựng thử thách đọc trong tháng cần đảm bảo độ khó tương đối và phù hợp với năng lực đọc của HS các khối lớp để tất cả HS đều có thể tham gia. Tổ chức tuyên dương khen thưởng các tập thể, cá nhân HS tham gia tốt phong trào thi đua đọc sách trong nhà trường.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*:

+ Lãnh đạo nhà trường tích cực, chủ động trong các mối quan hệ.

+ Các bộ phận tham gia tổ chức sự kiện và phong trào thi đua đọc sách trong nhà trường có tinh thần hợp tác, phối hợp tốt.

+ Nhà trường cần có kinh phí để tổ chức các sự kiện và khen thưởng HS.

3. Kết luận

Các biện pháp được đề xuất có mối liên quan chặt chẽ với nhau, tác động qua lại lẫn nhau, tạo thành hệ thống biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý hoạt động PTVHĐ trong nhà trường. Mỗi biện pháp có khả năng tác động và tầm quan trọng nhất định, thực hiện hiệu quả biện pháp này là điều kiện để thực hiện thành công biện pháp khác. Chính vì vậy, để quản lý tốt hoạt động PTVHĐ cho HS, các trường tiểu học quận 10, TP. Hồ Chí Minh cần thực hiện đồng bộ hệ thống các biện pháp. Đối với các biện pháp: Tổ chức giao lưu tác giả tác phẩm; tổ chức hội sách và giới thiệu sách; khai thác ngữ liệu từ các nguồn sách thiếu nhi ở thư viện nhà trường để kiểm tra, đánh giá năng lực của HS là những biện pháp khó thực hiện nhất, đòi hỏi hiệu trưởng phải có tư duy mở, chủ động trong các mối quan hệ, đồng thời quan tâm thực hiện tốt công tác bồi dưỡng đội ngũ GV để có thể thực hiện thành công các biện pháp này.

Tài liệu tham khảo

- [1] Nguyễn Hữu Viêm (2009). *Văn hóa đọc và phát triển văn hóa đọc ở Việt Nam*. Tạp chí Thư viện Việt Nam, số 1, tr 19-26.
- [2] Vũ Thị Thu Hà (2013). *Văn hóa đọc ở Việt Nam trong bối cảnh hội nhập và phát triển*. Tạp chí Thư viện Việt Nam, số 2, tr 20-27.
- [3] Nguyễn Thu Thảo (2011). *Năng lực cần thiết cho nghề thông tin trong thế kỉ XXI theo quan điểm của SLA*. Tạp chí Thông tin và Phát triển, số 7, tr 8-13.
- [4] Bộ GD-ĐT (2015). *Công văn số 6841/BGDĐT-GDĐT ngày 31/12/2015 về Đổi mới thư viện và phát triển văn hóa đọc trong nhà trường phổ thông, mầm non*.
- [5] Nguyễn Trọng Hoàn (2016). *Phát triển văn hóa đọc thông qua đổi mới tổ chức hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực người học*. Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh, số 4 (82), tr 36-40.
- [6] Trần Thị Minh Nguyệt (2006). *Giáo dục văn hóa đọc cho lứa tuổi thiếu nhi*. Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật, số 5, tr 116-120.
- [7] Trần Thị Minh Nguyệt (2016). *Giáo dục văn hóa đọc trong thư viện trường tiểu học ở Hà Nội*. Tạp chí Thư viện Việt Nam, số 5, tr 6-13.